

- Bahor kelib, qushlar nag'malari bilan bog'larimiz,
- dalalarimiz yanada fayzli bo'lib ketdi. Tabiat -
- farzandlarimiz, shunday ekan, tog'u toshlar, qiru adirlar,
- yeru osmon, suvlar, giyohlar, hamma-hammasining
- barqarorligiga mas'ulmiz. Bizga tortiq qilingan bu
- in'omlardan ehtiyotlik bilan foydalanishga majburlmiz.

ko'kyo'talga davo deb,
sayoq ovchilar ovlab
yurishibdi. Aslida, ko'k
qarg'a boshqqli ekinlar
kushandasi bo'lgan chigirtka va
turli xil qurt-qumursqalarga qiron
keltirib, olimlarning aytishicha, bir kunda yarim qadoq
hasharotlar bilan oziqlanar ekan.

● Kakliklarni aytmaysizmi?! Ular ham shunday. Ammo
● shu go‘zal kakliklar qishda ozuqa izlab xonadonlarga
● yaqin kelganlarida ularga don berish o‘rniga osongina
● tutib olishib, arzimagan go‘шти uchun qurbon qilib
● yuborishlarini sira kechirib bo‘lmaydi!.. Ona kaklik
● bahor faslida 15-20 tagacha tuhum qo‘yar ekan. Kurk
● tovuqqa uning tuxumlarini
● bostirib, qo‘lbola jo‘ja ochtirib,
● «rohatlanayotgan» Kitob
● tumanidagi siz tengi ayrim
● qishloqdoshlarni ham
● bilamiz...

• Ayta ylik, Boyo'g'li
• yomonmi? Uni
• e r t a k l a r d a
• o'laksaxo'r deb ta'riflashlari rost. Lekin shu qushning
• oshqozonidan bir kunda 22 ta cho'l sichqoni, 6 ta uy
• sichqoni, 4 ta uzunburun sichqon, 2 ta qumsichqon va
• 1 ta ko'r sichqon qoldig'i topilgan ekan.

Bitta qaldirg'och yoz mobaynida 1 millionga yaqin hasharotni qirib tashlashini ham bilishimiz kerak. Zora unga jang ochishni bas qilsak.

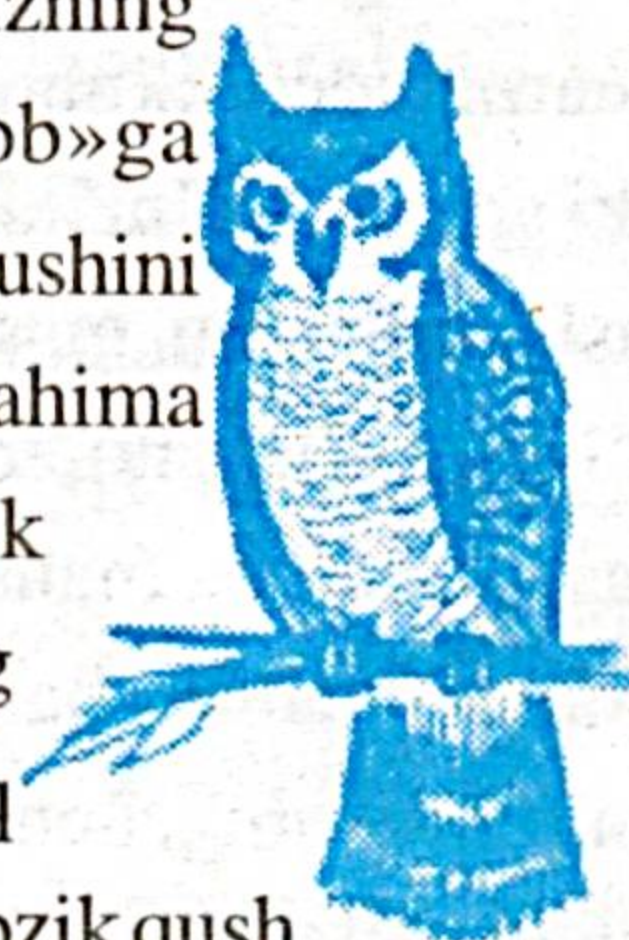
Yapaloqqush esa mingta sichqonni yeb, bir tonnadan

Uchib ketgim kelayapti,
Kel, uchaylik kaptarjon.
Tip-tiniq shu keng osmonni,
Kel, quchaylik kaptarjon.
Sen kulishni bilasanmi,
Kel, o'rgatay kaptarjon.
Qanotingga kulgularim,
Kel, o'rnatay kaptarjon.

Kulgu tashib odamlarga,
Osmonimda ±z qanot,
Kundan-kunga gul ochmoqda,
Bo'y sochmoqda hur ha±t.
Hurriyatni olqab endi,
Kulib, quvna b yashar dam,
Nega bulbul kuyi tindi,
Nahot hamroh yashar g'am?
Qurt-qumursqa kushandasi —
Qora qush keltirib biz,
Bolalatib mingtasi
Aro lol o'ltiribmiz...
Afg'oniston, afg'on edi,
Onalarga dard- chipqon!
Armon edi, fig'on edi,
Hatto qushi-da o'pqqon!

Endi tortmay rutubatga,
Bir bitim, tilin topdi.
Bir tilda gaplashuvchi
Elatin dilin topdi!..
Men kaptarjon bilan o'ynab,
Kulib yashash istayman.
Kaptarjonni shodon kuylab,
Ham kulishga qistayman.

ko'proq donni asrab qolar ekan. Bizning diyorimizda uning "Qizil kitob"ga kiritilgan 33 turi yashaydi. Jannat qushini Vahima qush ham deyishadi. Vahima qush chivin, pashsha, kichik hasharotlar bilan oziqlanadi. Uning uyasidan yevropaliklar issiq oyoq kiyim yasashar ekan. Chunki bu nozik qush uyasini har xil junlardan, o'rgimchak iplaridan, o'simlik tolalaridan mustahkam qilib to'qiydi-da! Demak, ular bu qushning ko'payishiga tarafdor.

Bedanalarni ham tutish oson... Yarim qadoq ham go'sht bermaydigan bu jonivorlarni qo'ying o'z holiga, o'z rizqini terib yesin, degingiz keladi bedanalar haqida yaqinroq bilib. Chunki u ham o'z rizqini bizning to'q yashashimizga kushandalik qilayotgan hasharotu jonzotlarga qiron keltirib topadi.

Kasallik tarqatuvchi ba'zi sut emizuvchi va kemiruvchilarni yo'qotishda esa ayniqsa ukkilar qo'l kelar ekan...

Aziz bolalar, bahor oldi sizlarga qanotli do‘stlarimiz haqida bejiz gapirmadim. Chunki tushida qanotli do‘stlar

Tushida yarador qush ko'rganlar o'ngida omadsizlikka uchraydi. Sizlarga tushingizda qushlar bilan parvoz qiling, degim keladi. O'ngingizda esa bog'-rog'larimizda ular emin-erkin yashab, o'zidan ko'payib yurishi uchun imkon yarating.

Umida ABDUAZIMOVA.

Gimnaziyamizdagi biologiya
va zoologiya xonasida go'zal
tabiat joy olgan. Unda turfa
gullar, manzarali o'simliklar,
d a r a x t l a r

tomonidan kunda uch mahal suv va don bilan
parvarishlanadi.

Ustozimizning aytishlaricha, avvallari
m a k t a b

va zoologiya xonasida go'zal parvarishlanadi.

tabiat joy olgan. Unda turfa Ustozimizning aytishlaricha, avvallari gullar, manzarali o'simliklar, m a k t a b daraxtlar

"JONLI BURCHAK" HAR DAM GAVJUM

ishlatilar ekan.

Ana shunday xayrli ishlarni amalga oshirish, «jonli burchak»ni kengaytirish maqsadida ustozimiz boshlagan ishga biz ham o'z hissamizni qo'shmoqchimiz.

hovlisida ana shunday katta

• yetishtiriladi. O'simlik dunyosi burchagidagi
• qafaslarda to'tiqushlar va savalar sayrasa, to'rqovoqdagi
• bedanalar «pitbildiq» lab turadi. Ular o'quvchilar

hovlisida ana shunday katta

«jonli burchak»lar bo'lgan
ekan. U yerda quyon, echki,

qo'y-qo'zilar ko'paytirilib sotilar, tushgan mablag'

Ana shunday xayrli ishlarni amalga oshirish, «jonli burchak»ni kengaytirish maqsadida ustozimiz boshlagan ishga biz ham o'z hissamizni qo'shmoqchimiz.

***Dilbar RASULOVA,
Andijon viloyati, Boʻz tumanidagi
13-gimnaziya oʻquvchisi.***

HUNARLI XOR BO'LMAS

«Yigit kishiga qirq hunar oz», degan maqol bor. Haqiqatan ham hunarli kishi har yerda qadrlanadi, o'z rizqu nasibasini halol mehnati va peshona teri evaziga topadi.

E'tiqodi mustahkam, donishmand, mehribon va hayotning pastu balandini yaxshi anglay olgan hunarmandlar, qadimiy shaharlar - Buxoro, Samarqand, Xorazm, Qo'qonlarni jilolantirgan. Tunu kun tinimsiz mehnati bilan el og'irini

yengil qilishgan. Hatto ko'chalar ham «temirchilar», «to'quvchilar», «etikdo'zlar» kabi hunarmandchilikning turlariga qarab nomlangan va hozirgacha shunday yuritiladi. Yuqorida zikr etilgan hunarmandchilikning eng qadimiy maskanlaridan biri Toshkentdagi Eski shahar, ya'ni «Eski Jo'va» bozori ham qo'li gul hunarmandlar maskanidir. Bu maskan qadimda qanday odamlar bilan gavjum bo'lgan bo'lsa, hozir ham shunday. Bu yerda hunarmandlar o'zlari yasagan barcha mahsulotlarini bemaolot sotish imkoniyatiga ega.

Savdo shahobchalarining birida katta maydonni egallagan o'ymakorlarning, ikkinchisida temirchilarning, uchinchisida esa beshik yasovchi hunarmandlarning mahsulotlariga ko'zingiz tushadi. Ular bilan dildan suhbat qursangiz, kasblarining sir-asrorlarini, ota-bobolaridan yillar davomida qunt bilan o'rganganini faxr bilan tilga olib, o'zlarini to'rtinchi yoki beshinchi avlod vakillari ekanligini gapirib berishadi. Ota-bobolari yo'llaridan borib, xor bo'lmaganliklarini va o'z kasblarini albatta farzandlariga ham o'rgatib, kelajak avlodga boy meros qoldirishni zikr etadilar. Ha, albatta hunarli kishi xor bo'lmaydi.

Axror AHMEDOV,
o'quvchi.

Men 8- sinfda o'qiyman. Sinfimizda 28 nafar o'quvchi bor. Biz bir-birimiz bilan juda ahilmiz. Shiorimiz: «Hamma bir kishi uchun, bir kishi hamma uchun». Shuning uchun ham sinfimizda a'lochi, namunali o'quvchilar yil

HAMMA BIR KISHI UCHUN

sayin ko'payib borsa kerak-da.

Sinf rahbarimiz Saodat opa Sobirova rus tilidan dars beradilar. Opamiz har bir yaxshi ishlarimizda bosh bo'ladilar.

Maktabimizdagi deyarli barcha o'qituvchilar bilimdon va talabchan. Jumladan, maktab rahbari- Soli aka Toyirov, o'qituvchilardan - Dilfuza Sultonova, Zulayho Nurova, Mavluda Saidova kabi fidoiy o'qituvchilarimizni ko'plab keltirishimiz mumkin. Ular hamisha bizni bilimdon, halol bo'lishga undaydilar. Nasib bo'lsa, kelgusida ustozlarimizning ishonchini oqlashga harakat qilamiz.

Hamida NO'MONOVA,
Buxoro shahridagi 16- maktabning
8- «B» sinf o'quvchisi.

CHAROG'ON YURT

Shu kunlarda maktabimiz bog'ida ishlar qizib ketdi. Barcha o'g'il bolalar bizning bog'bonimiz Kamol aka boshchiligidagi qo'llariga ketmon, xaskash, belkurak olib, o'zlariga ajratilgan yerlarni tozalash, chopish, tekislash bilan band. Biz qizlar esa yaxshilab yumshatilib ishlov berilgan yerlarga gullar va mevali daraxtlar o'tqazdik. Obod mahalla yilida mahallamiz, maktabimiz yanada obod bo'lishiga ishonaman. Bundan Ona yurtimiz ham charog'onidir.

Feruza MUXTOROVA,
Yunusobod tumanidagi Fuzuliy nomli
maktabning 5- sinf o'quvchisi.

«TITANIK» DAN SALOMLAR

Toshkentga qaytayotganimda ikkita opa bilan hamsuhbat bo'lib qoldim. Yo'lni qisqartirish maqsadida gurunglashib ketdik. Ular mening jurnalist ekanligimni bilib, qovoquyib olishdi.

-Arpa ekmaysizlarmi mabodo? - dedim hazillashib.

-Nimaga edi? - Oq-sariqdan kelgan opamiz ingichka qoshlarini chimirdi. -Shuning uchun-da, men ham hech kimning arpasini xom o'rmagandim-da...

Opajonlarim kulib yuborishdi. Mashina ichiga iliqlik oraladi.

-Achchiq-tirsig'imizga xafa bo'lmang, ukajon,-dedi qoramag'izdan kelgan opamiz. Biz sizdan emas, boshqalardan rosa ranjiganmiz, aylanay!

-Kim ekan o'sha «boshqa»lar?

-Aytsak, qo'rqmasdan yozaverasizmi?

-Nima gap, tinchlikmi opajon?

-Ey, aslo so'ramang!

Biz Farg'ona viloyatining Uchko'prik tumani markazidagi Shodlik ko'chasida istiqomat qilamiz. Biz yashayotgan bino avvallari buloqli bo'lgan yerga qurilgan ekan. Vaqt o'tib, buloqning ko'zi yana

ochildi, bino atrofi suv bilan qoplandi. Endi uydan katta yo'lga chiqib olish uchun yelim etik kiyishga majbur bo'lyapmiz. Binomiz esa yiliga 7 santimetrdan cho'kayotgan ekan.

-Sizlar buni qanday bildingiz?

-Tumanimiz me'mori - Nodirjon degani kelgandi, o'sha aytdi.

-Hech kimga murojaat qilmadinglarmi?

-E, bormagan yerimiz, taqillatmagan eshigimiz qolmadi. Birortasi «Ha!» demaydi. Bino devor suvoqlari zax tortganidan ko'chib tushayapti. Zarurxona bino tashqarisida joylashgan. Uning o'rasi to'la suv... Axlati hovlida yoyilib yotibdi. Yaqin borib bo'lmaydi. Oyoq kiyimlarimiz ifloslanib, uyga kirib borishga ta'bimiz tortmaydi.

«Juda og'ir ahvolda qoldik» deb viloyatda chiqadigan «Adolat yo'li» gazetasiga bordik. Shikoyatimiz bosilib chiqdi. Ming afsuslar bo'lsinki, hech bir natija bo'lmadi... Bolalarimizning qiyinalganini aytmaizmi? Maktabga ketayotganlarida ularni «ko'l»dan iligimizgacha suvga botib, ko'tarib olib o'tib qo'yamiz. Qaytishlarida yana... Bezorijon bo'lib ketdik. Bir kuni tuman rahbari keldi. Biz unga: «Bolalarimiz suv kechib, oyoq og'riq bo'lib qolishayapti», dedik ochiqchasiga. Ha,

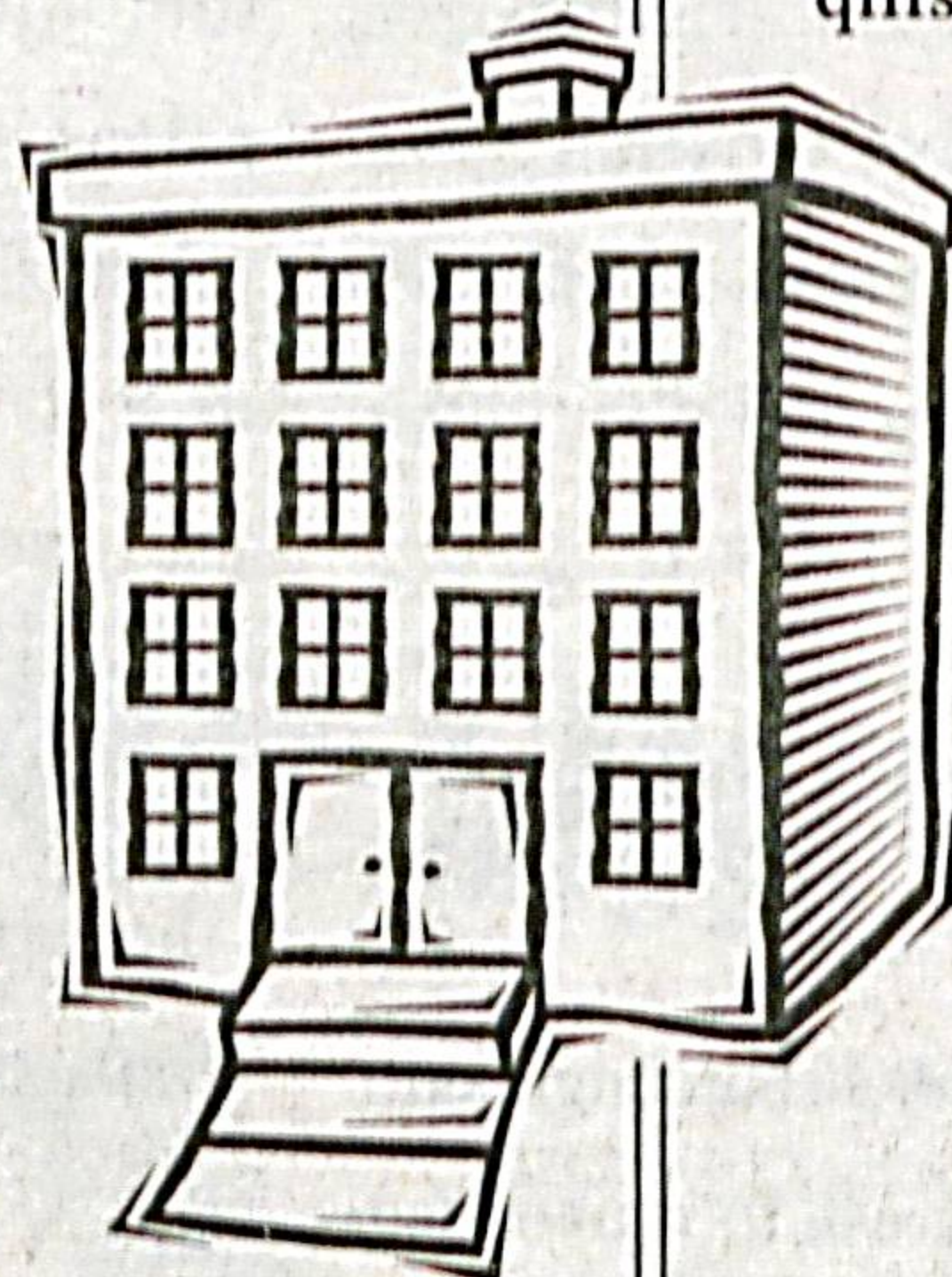
sizlarni boshqabinogako'chirish kerak ekan, deya badar ketdi. «Eski hammom, eski tos!» Eski hammom - hokimiyatdagilarning rangi o'zgarmayapti, biz esa «eski tos»imiz - «Titanik»da qolaverayapmiz... Ko'chada ko'rgan tanishlarimiz: «Titanik»cho'kkani yo'qmi hali?» deb qo'yishadi. Axir biz oydan uchib kelmaganmiz-ku!

M e n

opajonlarimning «Shodlik» ko'chasidagi achinarli hol haqidagi hasratlarini tinglab, avzoi-badanimga og'riq kirdi. «O'zi xon, ko'lankasi maydon» mutasaddi amakilarimizga «Zirapcha»jon, bir nishingni sanchsang!..

Sardor JONSARAK.

PULIGA YARASHA BO'LSAYDI...

borishadi. Lekin uyimizdagi shart-sharoitlar puliga yarasha emas, desam mubolag'a qilmagan bo'lamen. Uyimizning yerto'lasi suvga to'la. Shu bois ham nafaqat yozda, yil davomida chivinlardan qutula olmaymiz. Qishning qirovli kunlarida uylarimiz juda sovi ketadi. Isitish moslamalari deyarli isitmaydi. O'ynashimiz uchun alohida joy ham yo'q. Mutasaddi amakilarimiz biz uchun bolalar maydonchasi qurib berishsa, juda yaxshi bo'lardi-da.

Ota-onalarimiz bu kamchiliklarni bartaraf qilish uchun harchand harakat qilishmasin, natija bo'lmayapti. Shoyad, mutasaddi amakilarimiz arz-dodimizni «Zirapcha»da o'qib, o'zlariga tegishli xulosa chiqarib olishsa.

Maftuna QO'CHQOROVA,
Toshkent shahar,
Chilonzor tumanidagi
179 - maktabning
6 - «G» sinf o'quvchisi.

NODIRA HILPIRATAR BAYROQ

Nodira «Musaffo buloq» bolalar va o'smirlar jismoniy tayyorgarlik suzish markaziga borganida endigina sakkiz yoshda edi.

O'quvchilar orasidan saralab olingan bu qizaloqning harakatlari murabbiy Tat'yana Aleksandrovna Sarokinani befarq qoldirmadi. U Nodira bilan jiddiy shug'ullana boshladi. Qizchadagi intiluvchanlik, tirishqoqlik fazilatlari tinimsiz mehnat, izlanishlar bilan uyg'unlashib tez orada o'z natijasini berdi.

Bugungi kunda sport ustaligiga nomzod Nodira Alimjonova Poytaxtimizning Sobir Rahimov tumanidagi 146- maktabning 8- «B» sinfida yaxshi baholarga o'qiyapti. Shuning barobarida nafaqat tuman, shahar, viloyat va Respublika musobaqalarida,

balki xalqaro musobaqalarda qatnashish baxti ham unga nasib etdi.

O'tgan yili Moskvada bo'lib o'tgan Xalqaro bolalar va o'smirlar sport musobaqasida to'rt xil yo'nalish bo'yicha kuch va imkoniyatlarini sinovdan o'tkazdi

Musobaqa payti

G'oliblik nashidasi

va bo'lajak chempion ekanligini isbotladi.

Shuningdek, qishki chempionat va birinchilik musobaqalarida ham qatnashib, 50 metr masofani batterfly, ya'ni delfincha usulida suzib, 33.7. natija bilan birinchi o'rinni egalladi va birinchi darajali diplom bilan taqdirlandi.

Yaqinda esa shahar miqyosida o'tkazilgan «Umid nihollari» sport musobaqalarida ham birinchilikni qo'ldan bermadi va Respublika miqyosida qatnashish uchun yo'llanma oldi.

- Sport katta mehnatni talab qiladi. Musobaqalar oldidan hayajonlanib, qo'rqan paytlaringiz ham bo'lganmi?

deb so'radik Nodiradan.

«Albatta hayajon bo'ladi, ammo qo'rqmayman. Hamisha ustozlarim, ota-onam, yaqinlarim ishonchini oqlashga harakat qilaman. Barcha tengdoshlarimga ham sport bilan muntazam shug'ullanish kerakligini eslatib qo'ymoqchiman. Chunki sport bizni sog'lom, baquvvat qiladi, fikrimizni, bilimimizni charxlaydi», - dedi Nodira.

Ellikdan ziyod g'oliblik diplomlar sohibi, sport ustaligiga nomzod tengdoshingiz Nodira Alimjonova ayni paytda Ukrainada bo'lib o'tadigan Xalqaro bolalar

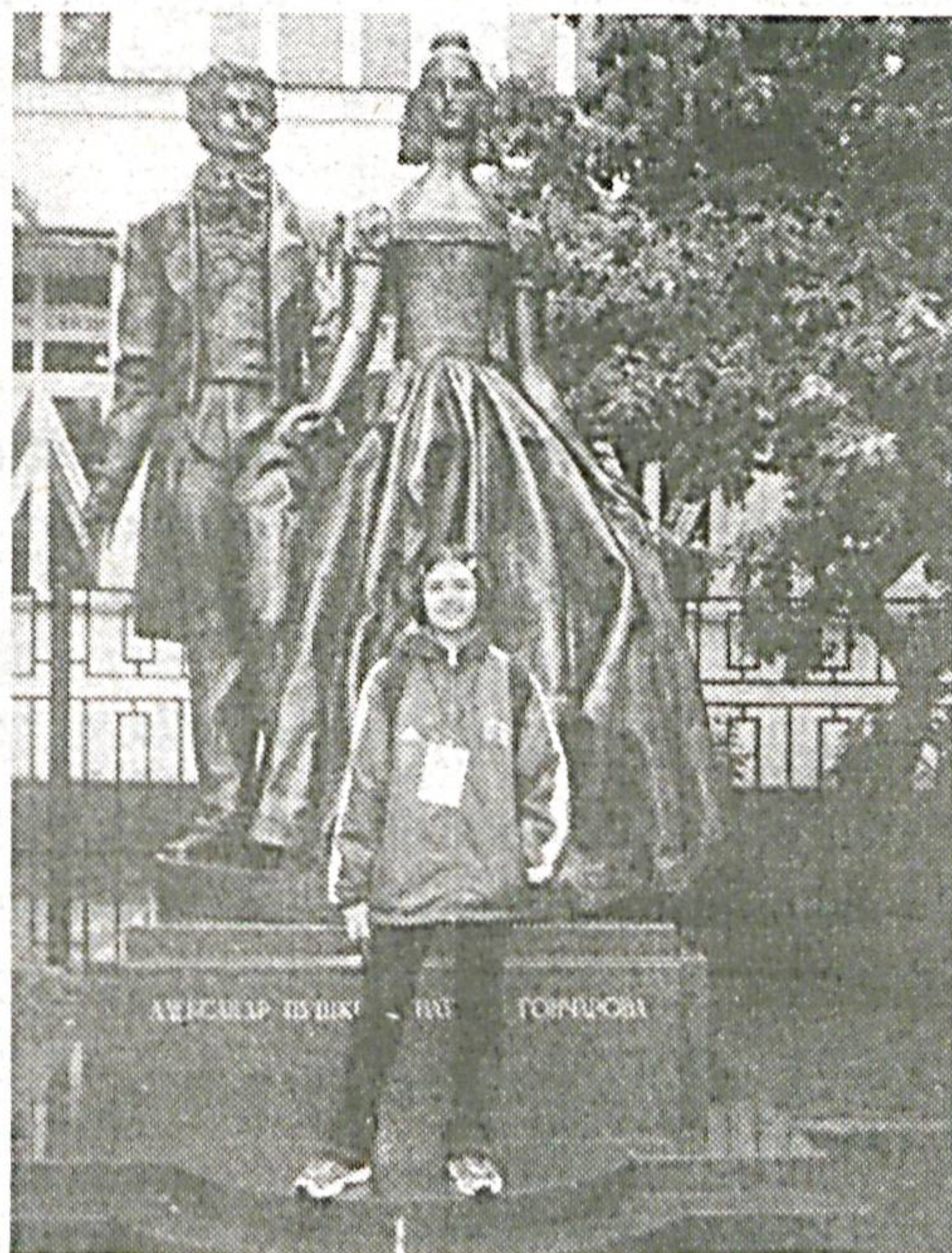
sport musobaqasiga qizg'in tayyorgarlik ko'rayapti.

Sport kuchli irodani, chidam va matonatni talab qiladi.

Biz esa yosh sportchimizga bu borada omad tilash bilan birga, yurtimiz bayrog'i g'oliblar safida Nodira tomonidan yana bir bor hilpirashiga umid qilib qolamiz.

Feruza SOYIBJON

qizi.

Dunyo kezish qanday yaxshi

Zebuniso Xushvaqtovani «Ismi jismiga monand qiz», deyishadi. Bu bejiz emas, albatta. Sirg'ali tumanidagi 305 - maktabning 7 - sinfida a'lo baholarga o'qish bilan birga she'rlar ham mashq qiladi, ertaklar yozadi.

ham fursat topasanmi?

-Albatta, Gulnoza, Lobar ismli eng yaqin dugonalarim bilan «xola-xola» o'ynaymiz. «Kap-katta qizlar qo'g'irchoq o'ynasharkan», deb o'ylamang. Biz ularga kiyimlar tikamiz. Bu hunarimizning kelajakda albatta asqotishiga ishonaman.

-Uy yumushlariga

Qo'shul

munosabatlarni kuzataman. Yana, qishloqdagi buva va buvimlarnikiga borganimda, daryoda cho'milib yurganimda she'rlar, ertaklar yozgim kelaveradi.

-Ulg'aygach kim bo'lmoqchisan?

-Ismimga monand, Zebunisodek shoira bo'lsam deyman.

-Orzularingga yetgin, dugonajon!

Nargiza AKBAR qizi suhbatlashdi.

-Zebuniso, she'rlar

mas h q

qilishni

necha

yoshingdan

savolga tutamiz uni.

-Bog'cha yoshimdanoq bog'cha opamiz yodlash uchun bergan she'rlarini o'zimga yoqadigan qilib to'g'rilab olaverardim. «To'qigan» misralarim ularga ham yoqib qolardi.

-Yana nimalarga qiziqasan?

-Rasm chizish -jonu dilim. Fursat topdim deguncha, chizaveraman. Rasm darsidan ham baholarim faqat a'lo.

-O'rtoqlaring bilan o'ynashga

boshlagansan?

kenjatoysan. Onang va Charos opangdan senga ish ham ortmasa kerak», deyishadi.

Aslida men ham bekor o'tirmayman. Supursidir ishlarda opamga ko'maklashaman, ovqat pishirayotgan onamga sabzavotlarni artishda yordam beraman...

-Ertaklar ham

yozarkansan. Mavzularini qayerdan olasan?

Qachon ilhom keladi?

-«Ilhom» nimaligini hali yaxshi tushunmaymanu lekin ertaklarim mavzusini hayotdan olaman. Tengdoshlarim, dugonalarim orasidagi

ham qarashib turasanmi?

-Dugonalarim: «Senga mazza, uyda

"ILHOM" NIMA DEGANI?"

VATANIM

Qo'limga qalam tutib,
She'r yozaman men.
She'rlarimning kuychisi,
Vatanim, bu sen.
Biz seni qiyoslaymiz,
Onamizga.
Manzarangni ilamiz,
Xonamizga.

INJIQ QIZ

Nega Dildora,
Yolg'iz yuradi?
Do'stlari uni,
Yomon ko'radi?
Chunki bu qizning,
Odati qiziq.
Dangasa, o'jar,
Erka va injiq.

Zebuniso

XUSHVAQTOVA.

Nafisa maktabdan kelayotib yo'lda qo'shnisi Sanobarni uchratib qoldi. Uning ko'rinishidan xursandligini anglash qiyin emas edi.

-Nafisa, men sening sinfingga o'tmoqchiman.

Hozirgina oyimdan

so'radim. Ular rozi

bo'ldilar. Buni

eshitgan Nafisa ham

quvonchini yashira

olmadi:

-Rostdanmi? Unda sen mening yonimda o'tirasan.

Bunga o'qituvchimiz albatta rozi bo'ladilar.

Shunday qilib, Sanobar Nafisaning sinfdoshiga aylandi. Ular yonma-yon o'tirib darslarga birga tayyorlana boshlashdi. Do'stliklari yanada mustahkamlana bordi. Bir kuni ona tili darsida Nafisa tasodifan Sanobarning daftarini yirtib qo'ydi. Buni ko'rgan Sanobarning jahli chiqib, dugonasiga shunday dedi:

-Nima qilib qo'yding? Ko'zingga qarasang bo'lmasmidi? Odam ham shunchalik qo'pol bo'ladimi? Endi daftarimni yelimlab berasan!

Dugonasidan bunday muomalani kutmagan Nafisa ko'ziga yosh oldi. Lekin buni hech kimga bildirmadi. Ertasiga Nafisa Sanobarning daftarini yelimlab olib keldi. Sanobar esa xuddi hech narsa bo'lmagandek, daftarni sumkasiga solib qo'ydi. Nafisa juda xursand bo'lib ketdi. Chunki kechasi bilan dugonasini xafa qilib qo'yganini o'ylab,

uxlamay chiqqandi-da. Ular yana do'stlashib, gaplashib ketdilar.

Lekin bu quvonch ko'pga cho'zilmadi. Oradan ikki kun o'tib, dugonalar maktabdan qaytayotgan

edilar. Nafisa

yo'lning o'rtasida

500 so'm yotganini

ko'rib qoldi. Upulni asta

qo'lga oldi va atrofga

alanglab pulning egasini

qidira boshladi. Shu payt Sanobar:

-Nafisa, esingdami, ikki kun avval daftarimni yirtib qo'yganding. Shuni pulini to'lamaysanmi?-deb qoldi.

Buni eshitgan Nafisa:

-Axir, bu pullarning egasi bor-ku! -desa ham Sanobar uning gaplarini tinglamadi. Nafisa pulni sekin Sanobarga uzatdi. U ham indamay pulni olib, quvonib qolaverdi. Nafisa pul bilan birga do'stiga bo'lgan hurmatini va ishonchini ham qo'shib bergan edi.

Nargiza QAYIPBERGANOVA,

Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xo'jayli tumanidagi 57 - maktabning

Tahririyatdan: Aziz o'quvchilar! Tengdoshlaringiz yozgan ushbu maktublarni sinfdoshlaringiz bilan birgalikda o'qib, mulohaza yuriting. Siz do'stlik va muhabbatni qanday tushunasiz? Maktublaringizni kutib qolamiz!

Sinfimizda Sherzod ismli bir bola bor. Kunlarning birida, Sherzod sinfdoshimiz Nigorani sevib qolibdi, degan xabar tarqaldi. Haqiqatan ham ularning munosabatlari kundan-kun yaxshilanib borardi. Ular har hafta suratga tushishardi. Ayrim sinfdoshlarim ularga havaslari kelishini yashirishmasdi ham. Nigoraning eng yaqin dugonasi Feruza edi. Ular doim birga yurishardi.

VA'DAGA VAFO

Aslida Sherzod Feruzani sevib qolgan ekan. Nigoradan foydalanib, Feruza bilan yaqindan tanishmoqchi ekan. Sherzod do'stidan Feruzaga ishqiy maktub berganida hamma gap ma'lum bo'ldi. Biz sinfdoshlar Nigoraga har xil maslahatlar berdik. Feruza ham Sherzodni «Nigora kabi» yomon ko'rib qoldi. Butun sinf qizlari Sherzod bilan gaplashmay qo'ydi. Lekin oradan uch kun o'tar-o'tmas Nigorani Sherzod bilan gaplashib turganini ko'rdik. Nima ham derdik. Shunga qaramay, Feruzani va'dasida turganiga biz qoyil qoldik. Feruza hozirgacha Sherzod bilan gaplashgani yo'q...

(Ayrim sabablarga ko'ra Feruzaning ismini o'zgartirib yozdim.)

Xurshida SARIBAYEVA,

Sirdaryo viloyati, Mehnatobod tumanidagi H.Olimjon nomli 5-o'rta maktabning

9-sinf o'quvchisi.

KO'KLAMOYNING CHIROYINI OCHAYLIK

Bekatda buvajonim bilan avtobus poylab turgandik.

Ular ko'chaning bir tarafida joylashgan ko'p qavatli uylarni narigi tomondagi hovlilarga solishtirib, shunday dedilar:

-Qani endi mana bu ko'p qavatli uyda yashaydigan bolalar ham hovlida o'sgan bolalar kabi ozoda bo'lishsa.

-Nega, bobojon? Ular ham zinapoyalarni tozalashadi-ku.

-Ha-da. Hamma gap ana shunda. Faqatgina uyi, ostonasi va zinapoyasini tozalashadi. Biroq, umumiy uyning atrofi-chi? Biz bolaligimizda yalangoyoq yurardik. Hozir esa yo'laklarda, ko'chalarda qog'ozlar, ichimlikdan bo'shagan yelim idishlar, chiqindilar, shisha siniqlari, qolaversa, kechasi uy axlatlarini ham duch kelgan yerga tashlashadi. Shuning uchun aytyapman-da. Anavi to'p-to'p bo'lib, pista chaqib o'tirgan bekorchil bolalarni qara. Qo'lga belkurak, supurgi olsa, atrofnı sarishtalasa qanday chiroyli ish bo'lardi. Eh, bolalar-a!

Bobomning gaplari xuddi menga tegishliday, qizarib ketdim. O'zimni ham andek aybdor his qildim. Axir sinfdoshlarim, tengdoshlarimni hasharga chorlasam bo'lardi-ku...

Fursatdan foydalanib, ko'klamoyda barchani hasharga chaqirmoqchiman. Kelinglar, yurtimiz jamolini yanada chiroyli qilishga har birimiz o'z hissamizni qo'shaylik!

Nilufar MO'MINOVA,

Yunusobod tumanidagi 272-maktabning 7- «B» sinf o'quvchisi.

2003 yil - Obod mahalla yili

GUZARIMIZ SARISHTA BO'LSIN

Mening mahallam - «Bobo Dehqon».

Mahallam aholisi - 5500 nafar.

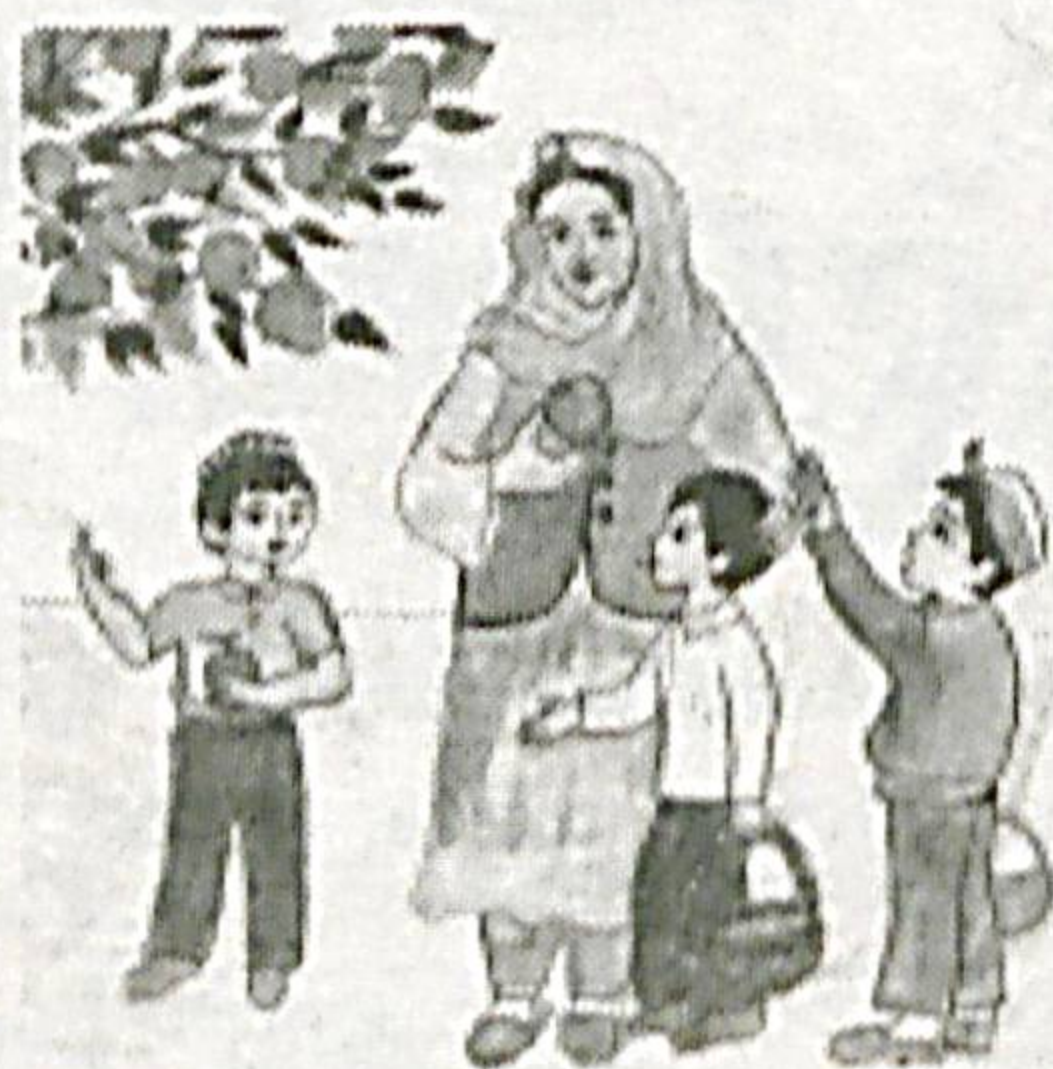
Istiqomat qilayotgan xonadon soni - 920 ta.

Mahalladoshlar birlashib ariqlarni tozalash, yo'l bo'yiga manzarali ko'chatlar, chiroyli gullar ekish, daraxtlarni oqlash bilan uning chiroyiga chiroy qo'shmoqda. Biz, 6- «B» sinf o'quvchilari ham darsdan keyin guzar markazlarini tozalayapmiz.

Nodir NIG'MATOV.

MAHALLAMIZ ONAXONI

Mashkura opa Ismatovaning mahalla fuqarolar yig'ini raisi bo'lib faoliyat ko'rsatayotganlariga endi bir yil bo'ldi. Shu oz fursat ichida mahallamizda juda ko'p ishlar amalga oshirilmoqda. Kam ta'minlangan oilalarni ijtimoiy himoya qilish, aholining osoyishtaligini saqlash, madaniy-ma'rifiy tadbirlar o'tkazish kabi xayrli ishlarga Mashkura opa bosh-qosh. Ularning aytishlaricha, yaqinda bizga sport maydonchasi qurib berisharkan. Biz bundan bexad xursandmiz.

Botir YUSUPOV,

Toshkent shahridagi

273-maktabning 6- «B» sinf o'quvchilari.

SENING BAG'RINGDADIR

UYIM, MAKTABIM

Seni ta'riflashga tilim lol, ojiz,

Bu yurt ham poyingdan boshlanmas, bejiz.

Sening uchun jonin tikar o'g'il-qiz,

Faxrim, iftixorim o'zing mahallam.

Chaqnagan, so'nagan yulduzimdirsan, Boqib, nurdan qolmagan bu ko'zimdirsan. Madh etib tolmagan bu so'zimdirsan, Faxrim, iftixorim o'zing mahallam.

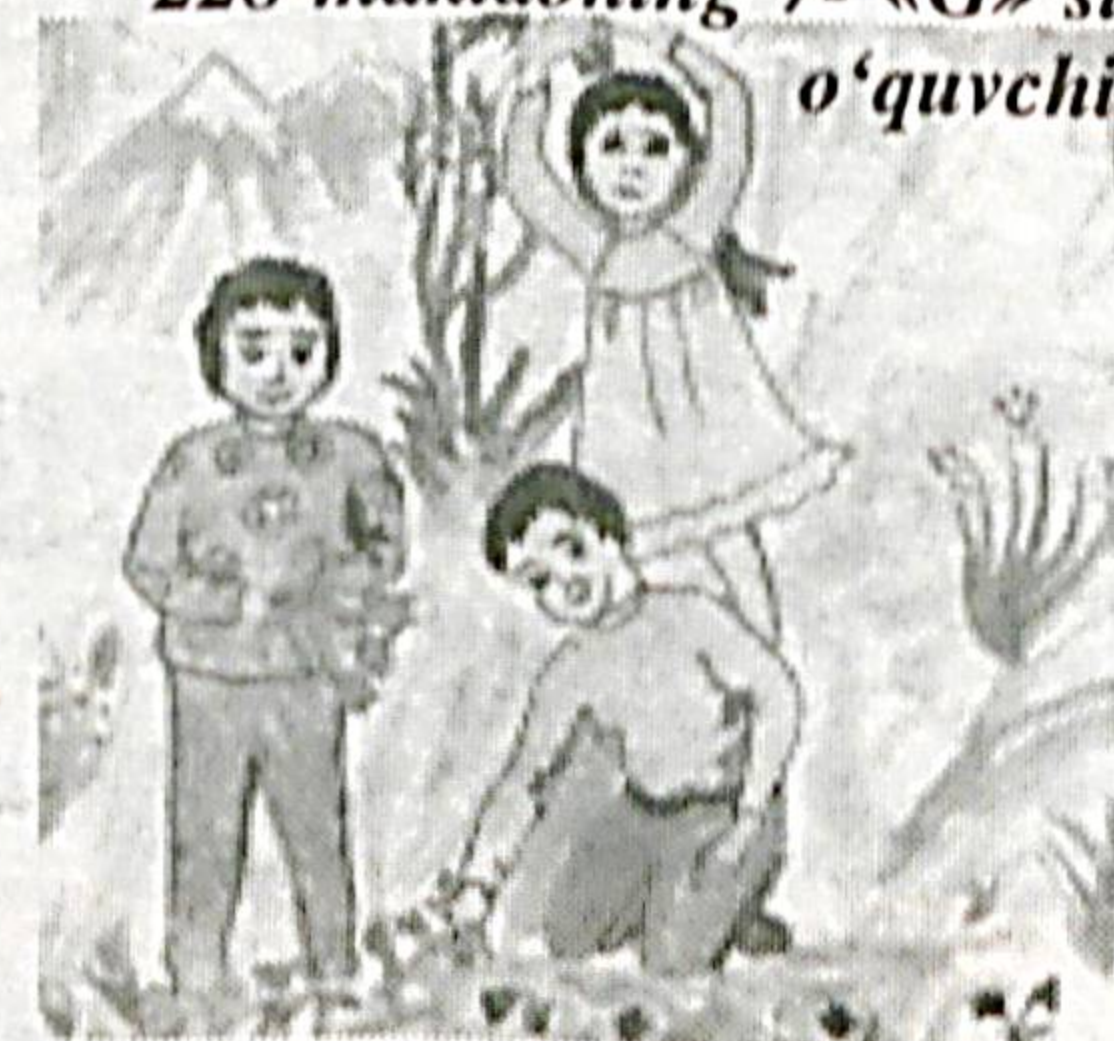
Iqboloy TURG'UNOVA,

Farg'ona viloyati, Oxunboboyev tumanidagi 9-maktabning 8- «A» sinf o'quvchisi.

OBOD MAHALLAM

Mahallamiz xo'p obod, Uning nomi «Bog'obod». Atrofi ko'kalamzor, Unda turli gullar bor. Mahalla faollari, Talay ishlar qildilar. Go'yoki dhamizni, Uylari deb bildilar. Bajirilgan ishlardan, Mammun bo'ldik rosa biz. Mahallamiz chiroyin, Ta'riflashga so'z ojiz.

Muyassar ILHOMOVA,
Akmal Ikromov tumanidagi 228-maktabning 7- «G» sinf o'quvchisi.

«BAHOR» rasmini Namangan viloyati, Uychi tumanidagi 25-o'rta maktabning 10-sinf o'quvchisi Farhod MAMASOLIYEV chizibdi.

QADR TOPASIZ

Darhaqiqat, inson avval o'zi yashagan joyda qadr toparkan. Buni men yaqinda oyijonim bilan «Oqtepa» fuqarolar mahalla yig'iniga bir yumush bilan borganimizda bildim. U yerda «Hurmat taxtasi»ga ko'zim tushdi. Suratlar orasida rahmatli buvijonim Ozoda Yunusovaning rasmini ko'rib, hayajonlanib ketdim. Buvijonim mahalla uchun qariyb 40 yil ter to'kkan ekanlar. Yordamga muhtoj oilalarga doimo madadkor bo'lgan ekanlar. O'zlari oramizda yo'q bo'lsalar-da, qilgan amallari doimo e'zozda ekanini ko'rib, qalbim allanechuk tuyg'uga to'ldi.

Dilrabo YUNUSOVA,

Poytaxtimizdagi 249-maktabning 8- «G» sinf o'quvchisi.

Manfred Shtroybel dunyo xotirasida fojiali iz qoldirgan Ikkinchi jahon urushi davrini o'z boshidan kechirgan shoirlardan biri. Bu urush esa insoniyat taqdiridagi eng dahshatli voqea bo'lgan edi. U mehr-muhabbatni tanimas, odamni yomon bo'lishga majbur etar, tahqirlar, zo'rlar

bo'lgan bolalar sochlariga oq tushsa-da, o'zlarini urush qurbonlari hisoblaydilar.

Manfred Shtroybel bu haqiqatni juda yaxshi his qiladi. U «Xotira lahzalari» sarlavhali she'rida hali devorlarga qanchadan-qancha bolalar yuraklaridagi nafrat so'zlarini

ADABIYOT DUNYOSIGA SAYOHAT

1) Nima uchun odam uylik bo'lganda suyunadi?

2) Ammo nima uchun bu uyda uzoq o'tirolmaydi?

«Biznikida yashagan askar» she'rini tahlil qilganda she'r turi bo'lgan sonet ustida to'xtalish mumkin. Sonet

MANFRED SHTROYBEL

QONUN

Tosh o'zicha zolim, mehribon
Bo'la olmas bizga hech qachon.
O'zi Golem kabi beimon
Rahm qilmas yolvorganlarga.
Qulf muhtoj kalitga har on,
Qush tuzoqqa tushar nogahon,
Evoh, hayot bermaydi omon
Taqdiriga tan berganlarga.
Ostin-ustin bo'lar tayanchlar,
Ruhan kuchli bo'lmasak agar.
Kurashmoqda bo'lmaydi mazmun,
Mas'uldirmiz biz qonun uchun.
Dunyoda baridan qiyinroq
O'zingda o'zingni sindirmoq.

ko'chirib yozish mumkin ekanligiga ishora qiladi. Sog'inch, kutish so'zlarini yozish mumkinligini aytadi.

1968 yilda uning bir dasta lirik she'rlardan iborat «Vaqt hisobi» degan to'plami chop etildi. 70-yillardan shoir bolalarga yoza boshladi. Lekin she'rlarining hammasida bolalarga katta umuminsoniy masalalardan gap ochardi. «Buyuk kir yuvish» she'rida shoir jonni qiynab qon-ter bilan qotgan xotiralarni yuvish kerakligini aytadi. Ha, hech bir katta tarixiy burilish o'zgarishsiz osongina kechmaydi. Qon to'kiladi, qatag'onlar, azoblar yuz beradi. Ana shu azobizlarini yuvish esa hamisha yoshlar zimmasiga tushadi. Yoshlikka esa bolalik deb ataluvchi ko'prikan o'tiladi.

Aynan shu bolalikka jur'at va tafakkur baxsh etish maqsadida Manfred Shtroybel bolalar ijodkoriga aylandi.

1976 yilda uning «Kashfiyotlar alifbosi» nomli to'plami chop etildi. Undagi «Tuxumsoldi» va «Tugma» she'rlariga e'tibor bersangiz, ular ohanglari bilan bolalarnikiga o'xshaydi. Ammo ularni bemalol kattalar o'qisa ham bo'ladi. Nega bolaning robotga rahmi keladi? Faqat dastur, faqat buyruq bilan yashash yaxshimi, yomonmi, yaxshi bo'lsa nimasi yaxshi, yomon bo'lsa nimasi yomon?, kabi savollarga boshlaydi bizni. Shoir shu tariqa she'rdan she'rga yuksala bordi, nemis bolalar adabiyotining taniqli shoirlaridan biriga aylandi. Uning keyingi kitobi «Mol-mulk ro'yxati» deb ataladi. Manfred Shtroybelning bu kitobi ham to'laligicha bolalarga bag'ishlangan edi. Hamma bolalar shoirlari dunyoni o'zi bolaga aylanib, bola ko'zi bilan kuzatadi. Xulosalar qiladi. Manfred Shtroybelning she'rlaridan ham, qaysi shaklda yozsa-da, o'sha tiyrak, qiziquvchan nigohlar termulib turadi. Ammo ular shunchaki xabar beruvchi she'rlar emas, balki, o'ylatuvchi she'rlardir. Chunonchi, shoirning «Oynalar» va «Lampa» degan she'rlari bir qarashda oddiygina kundalik ish xabariga o'xshaydi. Tanish holat. Oyna dog'-dug' bo'ladi, yuvamiz. Lampadan esa qorong'u ko'chalarga nur sochiladi. Ammo teranroq o'ylab, savollar bersak-chi... «Chin hayotni ko'rsin har inson» satrini shoir nima uchun keltiradi? Axir hayot faqat tiniqlikdan iborat emas-ku.

Yaxshiliklar ko'p bo'lganiday, yomonliklar ham oz emas. Ular ko'ngilga g'ubor solib turadi. Biz tormas, keng, sergak va mehnatkash bo'lsakkin bu g'uborlarni yuvishga kuchimiz yetadi. Bir qarashda oddiygina bo'lib ko'ringan bu she'rda faollik chorlov, da'vat bor. «Lampa» she'ri ham shoirning shu fikrining davomiga o'xshaydi. Tun. Hadik-xavotirdagi odamlar. Uyg'oqmisiz, deb imo-ishora qilayotgan, yorug'likning bor ekanini eslatayotgan lampalar... Odamda yorug'likka umid, muhabbat uyg'otadi bu she'r. Biz bu shoir sinfda o'rganilsa, ustozlar shoirning «Yangi uyga ko'chib o'tish» she'rini bolalarga tahlil qildirishlarini istardik. Ularga shunday savollarga javob toping, deb yo'nalish berish mumkin:

KULLAR RASTASI

Xurmacha, ko'zacha, ko'vacha
Kulollar ahlining umidi -
Bu qo'llar ijodi har qancha
Tahsinga, ta'zimga arziydi.
Bodringdan, gullardan kam emas
Siz yaratgan irod mahsuli.
Qanday mo'jiza bu o'zgaras
Xayollarning ajoyib guli!
Borliqday sinuvchan bu sopol,
Bu sinuvchan narsalar bilan
Bezab qo'ysam deymen bemalol,
Uyda tursa deymen abadiyan.

14 satrdan iborat she'r turi bo'lib, bolalar adabiyotida juda kamdan-kam hollarda ishlatiladi. Ammo bu nemis shoirining sonetlari bolalarga ham, kattalarga ham birday tushunarlidir. Undan she'r o'zagini tashkil qiladigan satrlar so'nggi bandlarga joylangan bo'lishini ta'kidlash mumkin.

Xullas, Manfred Shtroybel she'rlari o'ziga xos shakl va mazmuni bilan faqat adabiyot o'quvchilariga yaxshi manba bo'ligina qolmay, barcha she'riyat ixlosmandlariga ham yoqishiga ishonchim komil.

Miraziz A'ZAM tayyorladi va tarjima qildi.

QO'RQUVLAR

Tunda uyg'onasan, ko'rinmas hech zot,
O'rningda sen bilan yotar zulumat.
Tunga boqsang dahshatlar bosar yuz turluk,
Faqat yurak urar jimlikda duk-duk.
Qocharga bir joy yo'q. Bo'g'zingda tiqin,
Ostona hatlaysan odimlab sekin.
Qoqilsang qo'rquvni tarqatmoq bo'lib,
Yo'lakay bir qo'shiq aytasan to'lib:

«Bolari rangorang, bolari tiyrak,
Gul unga boshpana, gul unga yemak.
Saharda gullaydi, otar ekan tong,
Yonida ildizin kemirar sichqon.
Bolari aksirsa, u qotib qolar -
Qo'rquv sichqonchaning jonini olar».

Bosib kelar o'rmon. Chopasan tezroq,
Qo'rqib kuylaysan-u tarqamas titroq.
Biroq tunda qo'y ham ko'rinar sherdek -
Bo'ri ham goh undan cho'chiydi birdek.

G'ildirak aylansa,
Sen e'tibor ber:
Hattoki qo'rquvdan
Yashirinar sher.
Atrof tinch bo'lsa ham -
Uyquda barcha -
Baland supurgiday
Ko'rinar archa.

Qo'rqma, uyingdasi, bari qo'lingda -
Kulib uyg'onasan issiq o'rningda.

ISHGA KIRISHAMIZ

Qoyil-ye! Bu - loydan va qumli,
Sovuq bo'lsa hamki ancha yoqimli.
Qanday qilib zax joy yoqimli bo'lar?
Nahot anglamaysiz?
Ma'lum-ku, bular?!
Suv yuvib ketmasin,
Yel yiqitmasin,
Bosmasin deb bizni
Jala, qorbo'ron
Jiddiy niyat bilan quramiz qo'rg'on.

Qoyil-ye! O'rmonni kesib, boylaymiz,
Qurol-yarog' bilan kema shaylaymiz.
Eng yaxshi daraxtlar machtaga ketar,
Na dovul, na chayqov bizga kor etar...
Qo'lga olib bo'ldik butun dunyoni -
Yasaymiz har turli, har xil yarog'ni.

Yana mix qoqamiz,
Mo'ylar yoqamiz.
Toshlarni chaqamiz,
Kovlab boqamiz.
Qoyalarni urib toshlab ko'ramiz,
Tuproqni, mag'izni qashlab ko'ramiz.
Qiyinchilik kelsa kelaversin duch,
Mehnat kuchimizga qo'shar yana kuch.
Quramiz, bo'lamiz,
Odam qo'yamiz,
Yer - katta uyimiz,
Saxiy uyamiz.

Nimadir izlaymiz, shoshamiz,
Osmonni yer bilan qo'shamiz.
Kuylaymiz, quvnaymiz
Ishlashga shaymiz.

Biz suv ichgan buloqlar

O'ZBEK NASRINING MUMTOZ NAMUNASI

Alisher Navoiy ustoz Abdurahmon Jomiy ijodi haqida fikr yuritib, quyidagi nurga'no misralarni bitgan edi:

*Ham nazming nasrdek kelib ho'b,
Ham nasring nazmdek diloshub.*

Jomiy haqida aytilgan ushbu so'zlarni Boburning adabiy merosi haqida ham aytish mumkin. Chunki Bobur she'riyati qanchalik jozibador, o'ynoqi bo'lib kitobxonni maftun qilsa, uning «Boburnoma» asari ham o'zining serma'no, tabiat manzaralarini mahorat bilan tasvirlashi, olim, fozil kishilar haqida bergan qiziqarli ma'lumotlari bilan shunchalik ahamiyatli.

Mumtoz adabiyotimiz ko'proq Yusuf Xos Xojib, Ahmad Yugnakiy, Xorazmiy, Lutfiy, Atoiy, Navoiylar, Mashrab, Nodira, Uvaysiy, Ogahiy, Muqimiy, Furqatlar ijodi bilan yuksak pog'onaga ko'tarilgan. Mumtoz adabiyotimizda she'riyat bilan bir qatorda Burxoniddin Rabg'uziyning «Qissa ul-anbiyo», Poshxo'ja Abdulvahobxo'janing «Miftohl-adl» va «Gulzor», Gulxaniyning «Zarbulmasal» kabi badiiy-nasriy asarlari mavjud bo'lib, ular orasida Zahiriddin Muhammad Boburning «Boburnoma»si tarixiy-badiiy xotiranoma uslubida yozilgan.

Muallif asarda 1494-1529 yillar orasida Movarounnahr, Xuroson, Afg'oniston va Hindistonda sodir bo'lgan voqealar, u yerda yashagan odamlar, tabiati, hayvonot olami, shaharlar, oqar suv va hokazolar haqida qiziqarli bayon qiladi. Asarning nomi «Vaqoye», «Voqeanoma» ham deb atalgan. Bobur bir ruboiysida shunday yozadi:

*Bu olam aro ajab olamlar ko'rdum,
Olam elidin turfa sitamlar ko'rdum.
Har kim bu «Vaqoye»ni uqur bilgaykim,
Ne ranju, ne mehnatu ne g'amlar ko'rdum.*

«Boburnoma» XV-XVI asrning muhim voqealarini shoir ko'zi bilan kuzatib, badiiy nasrning durdona namunasi sifatida dunyoga kelgan.

Uqomusiy xarakterdagi asarlardan bo'lib, muallifning

ota-bobolari, Temuriylar sulolasining vakillari, o'z davri ilm-fan, san'at va adabiyot namoyondalari ijtimoiy-siyosiy hayotda ro'y bergan turli-tuman voqealar, tabiiy-etnografik bilimlar mohirlik bilan aks ettirilgan. Chunonchi, Bobur 1497-1498 yilda shahri va viloyati muyassar va musahhar bo'ldi deb, Samarqandni shunday tasvirlaydi:

«Rub'i maskunda Samarqandcha latif shahar kamroqdur. Shahri Samarqanddur, viloyatini Movarounnahr derlar...

Samarqandni Iskandar bino qilg'ondur. Mo'g'ul va Turk ulusi Samarqand derlar. Temurbek poytaxt qilib edi. Temurbekdan burun Temurbekdek ulug' podshoh Samarqandni poytaxt qilg'on emasdur. Eli tamom sunniy... Ko'hak suyi bila ma'mur va

mazru'dir. Uzumi va qovuni, olmasi va anori, balki ja'mi mevasi xo'bbo'lur. Qishi mahkam sovuqtur... Yozlar yaxshi havosi bor...» Shundan keyin Bobur Temurbek va Ulug'bek soldirgan imoratlar - Bog'i Dilkusho bog'larining naqshi jahonga mashhur deb ta'riflaydi.

Bobur Samarqand haqida yozar ekan, bu yerda jahonga shuhrat taratgan «Shayx Abu Mansur «Saxixi Buxoriy» Xoja Ismoil Xartanak, sohibi «Hidoya» kim Imom Abu Hanifa mazhabida «Hidoya»din mo'tabarroq kitobi fiqh ham bo'lg'ay, Farg'onaning Marg'inon otliq viloyatin»dur deb yana bir qator olimlar, ularning asarlari haqida ma'lumotlar beradi.

«Boburnoma»ning yana bir xususiyati o'tmishda ko'pchilik tarixiy memuar asarlar balandparvoz, tumtaroqli jimjimador yozilgan bo'lsa, Bobur shu xildagi asarni ravon, sodda uslubda, haqqoniy tasvirlash mumkinligini namoyish etadi. Hatto Bobur o'g'li Humoyunga yozgan manzum asarlarida ham qisqa va sodda uslubda fikr bayon qilishga intilgan. Jumladan, masnaviylardan birida bunday yozgan:

*Uzatma muncha ham Bobur so'zingni,
Bu so'zlar birla xor etma o'zingni.*

Aziz o'quvchilar! O'zbek nasrining mumtoz namoyondasi, olim, bolaparvar inson

Xasanxo'ja

Muhammadxo'jayev o'zbek mumtoz adabiyoti vakillari, xususan, Bobur ijodi va faoliyati bilan uzoq yillardan beri tanishib, ijod qilib keladi. «Tong yulduzi»ning o'tgan sonlarida olimning Bobur bobomiz haqidagi darsliklarga kirmagan maqolasi chop etilgan edi. Ustoz va ko'p sonli mushtariylar Bobur haqida qayta va qayta yozishimizni so'rab maktublar bitishibdi. O'qing, biz suv ichgan buloqlarning yana yangi ko'zlari ochilishiga hissa qo'shayotgan olim izlanishlaridan bahramand bo'ling.

*Agarchi ko'p so'zing bor muxtasar qil,
Ul oyg'a so'zing aslidan xabar qil.*

«Boburnoma»ning qimmatli tomonlaridan biri shundaki, muallif o'z avlodlari, jamiyatda ko'zga ko'ringan Alisher Navoiy, Husayn Boyqaro, o'zining otasi Umarshayx, raqibi Muhammad Shayboniy, Xoja Kalon Ahmad Hojibek, Darvesh Muhammad Tarxon, Kamoliddin Behzod kabi o'nlab kishilar haqida ma'lumot va portret-tasvirlarini haqqoniy tasvirlaydi.

Bobur o'z asarida Jomiy, Navoiylarga katta o'rin bergan. «Boburnoma»ning 20 joyida Alisher Navoiy haqida ma'lumot berib, uning fazilatlarini ko'rsatib o'tadi. Jumladan, Navoiy haqida shunday yozadi: «Alisherbek naziri yo'q kishi erdi. Turkiy til bila to she'r aytubturlar, hech kim oncha ko'p va ho'b aytqon emas...

Ahli fazl va ahli hunarg'a Alisherbekcha murabbiy va muqavviy ma'lum emaskim, hargiz paydo bo'lmish bo'lg'ay... O'g'ul va qiz ahlu ayol yo'q, olamni tavre fard va jarida o'tkardi. Mirzodin nima olmas, balki yilda mirzog'a kulliy mablag'lar ishkash qilur edi».

Bobur adib sifatida Navoiyning qator fazilatlarini ko'rsatib o'tish bilan cheklanmay, uning shoir sifatida kamol topganligini ham qator she'rlarida e'tirof etgan.

*Xasanxo'ja MUHAMMADXO'JA o'g'li,
dotsent, filologiya fanlari nomzodi.*

*Zahiriddin Muhammad
Bobur surati. Britaniya
muzeyi, London*

BOBUR

Men-ku oddiy odam.

Shundoq bo'lsa ham

Shukr, bas, deganimcha g'animlarim bor,

Shart emas ularga ta'rif chinakam,

Biri jununsifat, birovi hushyor.

Biroviga yoqmas jindek jur'atim,

Biroviga yoqmas men yurgan yo'lak.

Nogoh biror joyda chiqsa suvratim

Biri uxlay olmay qiynalsa kerak.

Biz shunday o'tamiz,

Ya'ni kun ko'rib...

Maydagina kuchsiz, maydagina zo'r.

Hayotning mana shu burjidan turib

Men sizni o'yladim hazrati Bobur.

Siz - zobit, dastini cho'zgan dunyoga,

Siz - shoir, mangu bir alanga yoqqan.

Nainki bandalar, Sizning siymoga

Ne-ne saltanatlar kek bilan boqqan.

Bahodirlik uzra yor Sizga Xumoy,

Siz ulug' zotlarning izin bosgan er.

Nazmiy sajdagohda Sizga, hoynahoy,

Imomlikka o'tgay faqat Alisher.

Ha, yolg'iz she'r qoldi, boshqasi, abas,

Yetti iqlim aro doston naqlingiz.

Ne baxt, parchin bo'lib toj degan qafas,

Bizga yetib keldi olmos aqlingiz.

Ayting, ne topdingiz Siz kezib dunyo,

Hanuz boqishlarlar sho'rishga to'lib.

Shoirsiz, yaxshisi qolingiz, Mirzo

Mushfiq yurtigingizda bir shoir bo'lib.

*Abdulla ORIPOV,
O'zbekiston qahramoni, xalq shoiri.*

SABZAVOTLI SALAT

Kerakli masalliglar: 4-5 dona kartoshka, 1 ta qizil sabzi,

1 ta lavlagi, 150 gr. tuzlangan karam, 2 ta bodring, .1 ta piyoz, 2-3 osh qoshiq o'simlik moyi, ta'bga ko'ra tuz, murch, sirka.

Tayyorlanishi: Kartoshka, lavlagi, sabzini tuzli suvda qaynatib olinadi. Idishga

hamma masalliq larni to'rtburchak shaklida to'g'rab solinadi. Piyoz mayin to'g'raladi. Tuzlangan karam va bodring ham mayda to'g'raladi. Lavlagidan boshqa hamma masalliq larni aralashtiriladi. Lavlagi salatni dasturxonga tortishdan oldin aralashtiriladi. Keyin sirka, tuz va murch solib, aralashtiriladi. Xohlasangiz mayda to'g'ralgan olma yoki pishgan loviya qo'shsangiz ham bo'ladi. Tayyor sabzavotli salatni

bezatishingiz mumkin. Yoqimli ishtaha!

Ruhsora AKBAROVA,

Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi

193 - maktab o'quvchisi.

1. «Milodiy» soʻzining maʼnosi nima?

4. Misrni qaysi malika birlashtirgan?

A. Yangi tug'ilgan;
B. Miloddan keyingi;
D. Miloddan avvalgi.

A. To'maris;
B. Mina;
D. Kleopatra.

2. Munajjim kim?

5. O'simliklar qaysi

A. Zardushtiylik dinining asoschisi;
B. Osmon yoritgichlarining joylashishini o'rganuvchi;
D. Yulduzlarni o'rganuvchi.

a'zolari orqali vegetativ yo'l bilan ko'payadi?

3. Aristotelning fizika haqida nechta kitobi bor?

6. Amerika so‘zi qaysi sayyohning nomi bilan bog‘liq?

A. 16 ta;
B. 25 ta;
D. 8 ta.

A. Xristofor Kolumb;
B. Amerigo Vespuchchi;
D. P.A.Kobral.

7. Janubiy Amerikadagi eng katta sharshara nomi?

A. Amazonka;
B. Anxel;
D. Titikaka.

8. Yerning yo‘ldoshi nima?

A. Oy;
B. Quyosh;
D. Mars.

Tuzuvchi:

Dilrabo ASABOYEVA,

Jizzax viloyati,

Zafarobod tumanidagi

8 - maktabning 6 - sinf o'quvchisi.

ARASH

TEST

SKANVORD

					Amerikadagi ko'l	Ba'zan	Tushunib		
Rexosdan	Peshingi ovqatlanish	Donli o'simlik	Estrada guruhi		Yashirin	Qiyamsiz son	Volida		
		Shu payt	Ko'nmoq			Pardoz anjomi			
	Izzat qilmoq		Echkining erkagi	- uka		Alifbering bosh harfi			
	Nota	Qimmat-baho tosh	<u>Tuzuvchi:</u> Jahongir JO'RAYEV, Respublika Nafis san'at litseyining 9 - «A» sinf o'quvchisi.			Buyurmoq	Je... Chan	Nom	
Tamom				Aka					
Mo'l-...				Dovdir	Xo'jalik rahbari				
To'da	Xalq				Suvsizlik				
			RadPadar						
Samolyot rusumi	Fizik olim		Rang						
Yuklama	Transport	O'zbek filmi							
Qazilma			Nevara, evara, ...					Uy hayvoni	

Aziz bolajonlar! Sizlarning bilimlaringizni sinash maqsadida ushbu ruknni tashkil etdik. Siz bu o'yinda bir so'zdan bir nechta so'zlarni harflar o'rnini almashtirib, bir harfdan ikki marotaba foydalanmasdan tuzishingiz lozim.

Masalan, «O‘zbekiston»:

O'z, o'zbek, bek, os, oz, son, o'n, nos, biz, toki
va hokazo.

*Eng ko'p so'z tuza olgan g'olib «So'z o'yini»
rukni orqali e'lon qilib boriladi.*

Maktublaringizni kutamiz!

MUSTAQILLIK

KO'KALAMZORLASHTIRISH

Tuzuychi: NILUFAR.

ONAJON

Quyosh misol charaqlab,
Ko'kda oyday yaraqlab,
Yetaklaysiz umrimning,
Kitobini varaqlab.
Mening uchun tanhosiz,
Ilk yo'lboshchim, dahosiz,
Qancha ta'riflasam oz,
Olamda bebahosiz.
Oq sutingiz oqlayin,
Ona yurtim saqlayin,
Katta bo'lsam siz kabi,
Ezgulikni yoqlayin.

Dilafro'z USMONOVA,
Poytaxtimizdagi
169 - maktabning
6 - «V» sinf o'quvchisi.

Biz mitti yulduzchalar,
Ko'kda porlab turamiz.
O'rtamizda go'yo oy,
Yashnab turar onamiz.

VATAN

Men bag'ringda tug'ilib o'sdim,
Ko'chalaring aylandim ming bor.
Yuragimning to'rida Vatan,
Senga mehr-muhabbat bisyor.

Venera HAMROYEVA,
Qashqadaryo viloyati,
G'uzor tumanidagi
Do'stqul To'xtayev nomli
maktabning 7 - «B» sinf
o'quvchisi.

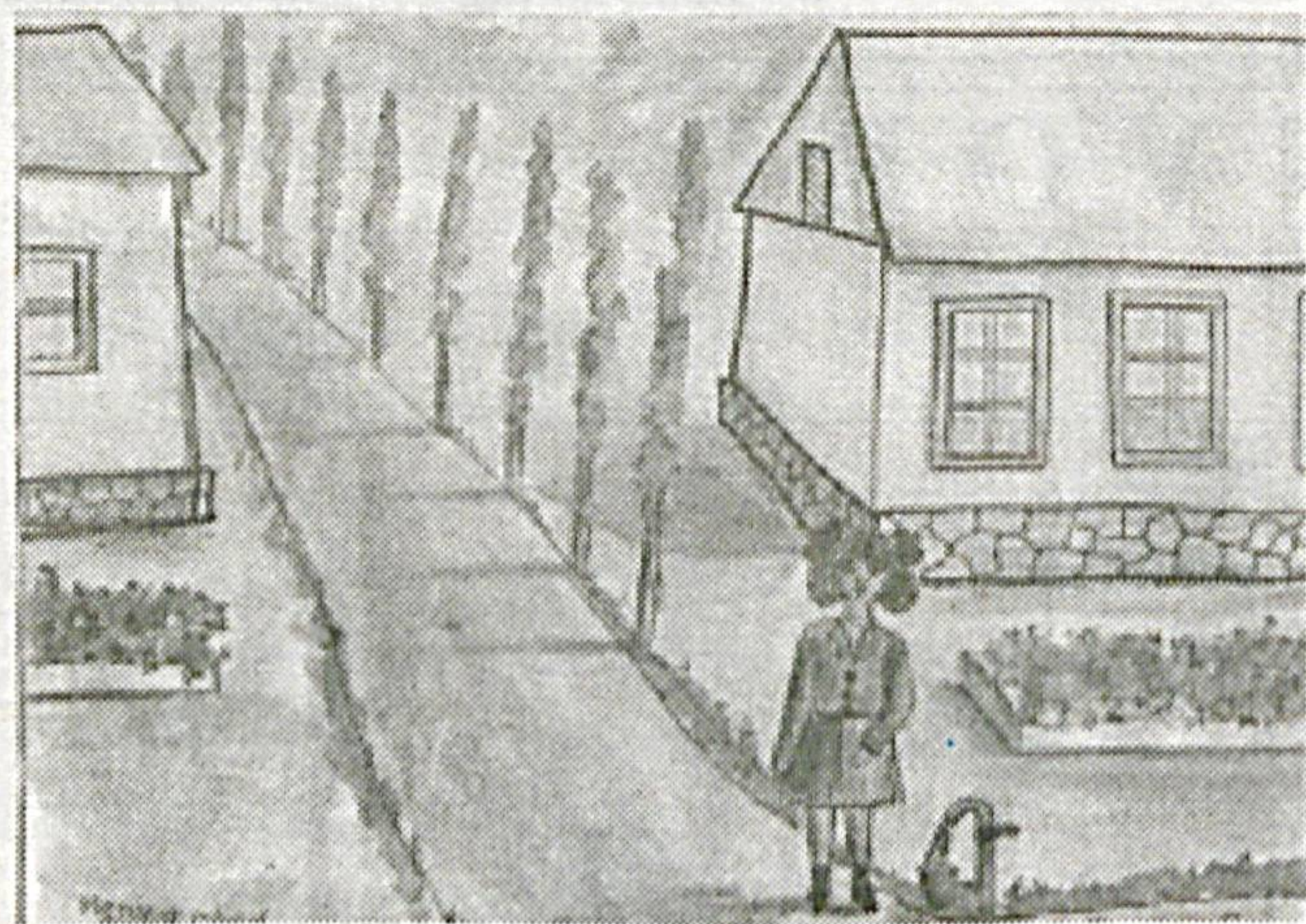
TOG'

Tog' boshida oppoq ro'moli,
Erka yellar tortishar uni.
Kumushdayin tovlanib chunon,
Ko'zlarimni olar uchquni.
Mag'rur turar egmas boshini,
Bo'ronlaru ayoz yoyiga.
Silaganda quyosh qo'llari,
Erib ketar uning poyiga.

Yulduz TESHAYEVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon
tumanidagi 27 - maktabning 6 - «B»
sinf o'quvchisi.

**Tengdoshingiz Navoiy viloyati, Navbahor tumanidagi
5-o'rta maktabning 4- «A» sinf o'quvchisi Sitara
HAZRATOVA** chizgan rasmlarini «Obod mahallam»
va «Dugonalar» deb nomlabdi.

CHUMOLI

(Hikoya)

Bir kuni singlim Madina bilan uyda televizor ko'rib o'tirgandik, chiroq o'chib qoldi. Aksiga olib, singlim ham charchab uxlab qoldi. O'rtog'imnikiga chiqay desam, Madina yolg'iz qoladi. Zerikkanimdan nima qilishni bilmay turgandim, miyamga bir fikr kelib qoldi: hovliga chiqib chumchuq tutaman. Savatga uzun yog'ochni tikka qilib qo'yib, uzun ipni yog'ochga bog'ladim. Uning ichiga guruch sepib qo'ydim. O'zim baland so'riga chiqib, berkinib oldim. Biroz kutdim, qarasam chumchuqlar savatning tashqarisiga to'kilib qolgan guruchlarni cho'qiyapti-yu ichiga kirishmayapti. Kutaverib toqatim toq bo'ldi. Borib qarasam, savatning ichini chumoli bosib ketibdi. Saf tortib guruchlarimni tashib ketishyapti. Guruchlarni qayerga olib borishlariga qiziqib, ketlaridan ketaverdim. Ular bir kavakka kirib, guruchlarni tashlab, ikkinchisidan chiqib ketishyapti. Ularni kuzatib turib, uyali ketdim. Axir mening ota-onam ham xuddi chumolilardek uyga tashib kelishsa-yu men ularni asrof qilsam...

Chumolilardan ibrat olib, bundan buyon hech narsani isrof qilmaslikka o'z-o'zimga so'z berdim.

Xusniddin MAMASIDIQOV,
Andijon viloyati, Shahrixon shahri.

MEHRINISO CHEVAR

Qadimda bir befarzand, kambag'al oila yashagan ekan. Ularning iltijolari

xudoga yetib, kechroq bo'lsa-da, bir qizlik bo'lishibdi.

Unga Mehriniso deya ism qo'yishibdi.

«Farzand bergani yaxshiku-
ya, lekin o'g'il bo'lganida
undan ham yaxshiroq bo'lardi.

Keksaygan chog'imizda bizni
boqardi» deya o'kinishibdi ular...

Oradan yillar o'tibdi. Mehriniso aqli raso, sarviqomat qiz
bo'lib ulg'ayibdi. Bir donishmandning maslahatiga binoan

tikuvchiga shogird tushibdi va tez orada chevarchilikning sir-asrorlarini o'rganib

olibdi. Uquvli qiz mohirlikda ustozidan ham o'tib ketibdi va «Mehriniso chevar» nomi bilan tanilibdi.

Uning dovrug'i qo'shni qishloqlarga ham yoyilibdi. Mijozlarining ko'pligidan qo'li-qo'lga tegmas
ekan. Qarabsizki, ular juda boyib ketishibdi. Ota-onasining armonlari ham ushalibdi.

Qissadan hissa shuki, o'g'ildir, qizdir, hunar o'rgansa, xor bo'lmaydi.

Sayyora DOLIMOVA,

Namangan viloyati, Norin tumanidagi 44 - maktabning 9 - «A» sinf o'quvchisi.

SO'RAB NIMA
QILASIZ?

Valijonni chaqirib,
O'qituvchi shunday der:
-Mendeleyev jadvalin,
Qani bizga aytib ber.

-Ustoz, mendan jadvalni,
So'rab nima qilasiz?
Axir uni o'zingiz,
Mendan yaxshi bilasiz.

Rustam SAG'DULLAYEV,
Toshkentdagi Amir Temur nomli
112 - maktabning 10 - «V» sinf
o'quvchisi.

Ona yurtim - oltin beshing
**TONG
Yulduzi**

O'zbekiston bolalari va
o'smirlarining gazetasi

Muassislar:
**O'ZBEKISTON
MATBUOT VA
AXBOROT
AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI
VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI**

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa
MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama
MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

**Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib
sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
«Sharq» nashriyot -
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida ofset
usulida bosildi.
Korxona manzili:
«Buyuk Turon»
ko'chasi, 41.
Buyurtma № 1 - 318
Gazetani
Ma'suda
IRISNAZAROVA
sahifaladi.
Navbatchi:
Muharrama
PIRMATOVA**

**Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137
Manzilibiz: 700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.**

Tel: 144-63-08
144-63-75